

จากรายละเอียดของหลักกฎหมายในเรื่องคอด เบี้ยที่ไต่กล่าวมาตั้งแต่บทที่ ๑ ถึงบทที่ ๕ ผู้เขียนขอสรุปปัญหาที่สำคัญ ๆ และข้อ เสนอแนะดังต่อไปนี้

๑. คอด เบี้ยที่เกิดจากข้อตกลงของคู่กรณีนั้น คู่กรณีจะตกลง เรียกคอด เบี้ยได้ เฉพาะในสัญญากู้ยืมเงิน หรือในสัญญาประเภทอื่น ๆ ด้วย

ในเรื่องนี้ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยตรงว่าคู่สัญญาจะหักความตกลง เรียกคอด เบี้ย ในเรื่องใดได้บ้าง เพียงแค่มบัญญัติไว้ในบางเรื่อง เช่นในเรื่องกู้ยืมเงิน ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา ๖๔๔ ว่าจะเรียกคอด เบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ คอปีไม่ได้ และในเรื่องตั๋วเงิน มาตรา ๔๑๑ บัญญัติว่าผู้สั่งจ่ายจะเขียนข้อความในตั๋วเงินว่าเงินกู้ยืมก็ได้ เป็นต้น ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าถ้าไม่มีกฎหมายห้ามไว้และไม่หักข้อความสงบ เรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชนแล้ว คู่สัญญาขอมหักความตกลง เรียกคอด เบี้ยจากกันได้ ถ้าได้มีการใช้แม่ทรัพย์ที่เป็นตัวเงินแล้ว ซึ่งการริบแม่ทรัพย์ที่เป็นตัวเงินนี้ไม่ได้มี เฉพาะ การกู้ยืมเงินอย่างเกี่ยวเท่านั้น กรณีตัวแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน มาตรา ๔๑๑ ก็ เปิดโอกาสให้เรียกคอด เบี้ยจากกันได้ ซึ่งการออกตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น อาจออกให้เพื่อ ชำระหนี้กู้ยืม หรือหนี้อื่น ๆ ก็ได้ เช่นออกให้เพื่อชำระราคาสินค้า เป็นต้น หรือในกรณี เขาซื้อ ค่าพิทักษ์ญาติคดีที่ ๑๔๗-๑๔๘/๒๕๐๕ ก็ได้ตัดสินไว้ว่าคู่กรณีสามารถหักความ ตกลง เรียกคอด เบี้ยในเงินค่า เขาซื้อที่ค้างชำระได้ ดังนั้น ข้อตกลง เรียกคอด เบี้ยจึงมิได้ มีเฉพาะสัญญากู้ยืมเงินเท่านั้น คู่สัญญาขอมหักความตกลง เรียกคอด เบี้ยในสัญญาประ เภท อื่น ๆ ได้ด้วย

๒. สัญญา กู้ยืมเงินที่มีไว้คอด เบี้ย จะเรียกคอด เบี้ยจากกันได้ หรือไม่

ในเรื่องกู้ยืมเงินนั้น กฎหมายบัญญัติแต่เพียงว่าห้ามมิให้คิกคอด เบี้ย เงินร้อยละ ๑๕ ต่อปี (มาตรา ๖๕๔) แต่ไม่มีบัญญัติไว้ว่าการกู้ยืมเงินต้องมีคอกด เบี้ย และถ้าไม่มีบัญญัติไว้ว่าสัญญากู้ยืมเงินจะมีคอกด เบี้ยก็พอ เมื่อมีข้อตกลงโดยชัดแจ้ง เหมือนกฎหมายของบางประเทศ เช่นประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปปินส์ มาตรา ๑๔๖ บัญญัติไว้ชัดเจนเลยว่า สัญญากู้ยืมเงิน จะมีคอกด เบี้ยก็พอ เมื่อมีข้อตกลงโดยชัดแจ้ง เป็นลายลักษณ์อักษร * ประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส มาตรา ๑๔๐๗ ก็มีบัญญัติห้ามของเดียวกัน ถ้าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย มีหมบัญญัติถึง เช่นประมวลกฎหมายแพ่งของฝรั่งเศส และฟิลิปปินส์แล้ว ก็ย่อมมีปัญหา เพราะเมื่อไม่มีข้อตกลงก็จะเรียกคอกด เบี้ยจากต้นไม่ไค้ แต่ในเมื่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยไม่มีหมบัญญัติถึงกล่าว นักนิติศาสตร์บางท่านจึงเห็นว่าคงต้องดูที่ถ้อยคำ กล่าวคือ ถ้าใช้คำว่า "ยืม" ก็แสดงว่าไม่มีคอกด เบี้ย แต่ถ้าใช้คำว่า "กู้" ก็แสดงว่ามีคอกด เบี้ย ๒ ทั้งนี้เพราะคำว่า "กู้" แปลว่ายืมให้สูงขึ้น และถ้าดูจากคณร่างภาษา อังกฤษจะเห็นว่าใช้คำว่า "loan" ซึ่งหมายถึงการให้เงินไปโดยคิกคอด เบี้ย ซึ่งแบ่งออก เป็น soft loan คือคิกคอด เบี้ยในอัตราต่ำ และ hard loan คือคิกคอด เบี้ยในอัตราสูง ดังนั้น ถ้าใช้คำว่าสัญญากู้เงินแล้ว ก็แสดงว่าต้องมีคอกด เบี้ย ถึงแม้ว่าในสัญญาจะไม่ได้ระบุว่า มีคอกด เบี้ยก็ตาม ส่วนอัตราคอกด เบี้ยนั้น ให้นำอัตราคอกด เบี้ย ร้อยละ ๑ ๒ ต่อปี ตามมาตรา ๗ มาใช้บังคับ ๓

Civil Code of the Philippines, Art. 1956.

๒ มาโนช สุทธิวาทนฤทธิ, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม..., หน้า ๒๔.

๓ อารุช ปันวีรธาและคนอื่น ๆ, สัมมนาวิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗), หน้า ๒. (อัครสาเนา)

ผู้เขียน เห็นว่าสัญญาค้ำประกันเงินจะมีคอด เบี้ยหรือไม่มี ก็ควรดูคำที่ชื่อว่า "ค้ำ
 หรือ "ค้ำ" อย่างเดียวไม่ได้ ทั้งนี้เพราะกฎหมายใช้คำว่า "สัญญาค้ำประกันเงิน" และสัญญา
 ค้ำประกันเงินนี้เป็นสัญญาที่มีไว้สำหรับสิ่งของประเภทหนึ่ง ซึ่งสัญญามีไว้สำหรับสิ่งนั้นจะมีคอดคอบแทน
 หรือไม่มีก็ได้ ถ้าคอบแทนของสัญญาค้ำประกันเงินหรือเรียกโดยเฉพาะว่าคอด เบี้ย ดังนั้น สัญญา
 ค้ำประกันเงินจึงมีคอด เบี้ยหรือไม่มีก็ได้ สัญญาค้ำประกันเงินรายใดจะมีคอด เบี้ยหรือไม่มีก็อยู่ที่เจตนา
 เจตนาในการเรียกคอด เบี้ยเมื่อไม่มีกฎหมายบังคับไว้ จึงอาจระงับด้วยวาจาหรือลาย
 ลักษณ์อักษรก็ได้ อนึ่ง ถ้าดูจากคำพิพากษาศาลฎีกาแล้ว จะเห็นว่าศาลฎีกาถือความแนวนั้น
 ถึงแม้ว่าจะมิได้ตัดสินโดยทรงตีความ แต่เมื่อพิเคราะห์แล้วจะเห็นว่าที่ศาลฎีกาพิพากษา
 ให้เสียคอด เบี้ยนั้น เป็นเรื่องที่มีหรือคอดลง เรียกคอด เบี้ยกันไว้ทั้งสิ้น และคอด เบี้ยร้อยละ
 ๘ $\frac{1}{2}$ คอมีการมาตรา ๘ จะนำมาใช้ได้ก็ต่อเมื่อมีหรือคอดลง เรียกคอด เบี้ยกันได้สำหรับคอด
 อัตราคอด เบี้ยไว้ ถ้าในสัญญาไม่ได้คอดลง เรื่องคอด เบี้ยไว้เลย ก็จะนำคอด เบี้ยร้อยละ
 ๘ $\frac{1}{2}$ คอมีการมาตรา ๘ มาใช้ไม่ได้

นอกจากนี้ถ้าดูจากมาตรา ๑๑ ซึ่งบัญญัติว่า "ในการมีหรือสงสัย ท่านให้ตีความ
 ไปในทางที่เป็นคุณแก่ผู้กรณีฝ่ายที่จะต้อง เป็นผู้เสียในมูลหนี้" ดังนี้ เมื่อสัญญา ค้ำประกัน เงิน
 มิได้กล่าวถึง เรื่องคอด เบี้ยไว้ ก็จะตีความว่าผู้ค้ำประกันจะต้อง เสียคอด เบี้ยตามกฎหมายไม่ได้
 เพราะเป็นการตีความที่ไม่ เป็นคุณแก่ผู้ค้ำประกัน ซึ่งเป็นฝ่ายที่จะต้อง เสียในมูลหนี้ นั้น ต้องห้าม
 ความประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑

๓. ปัญหาในเรื่องค่าเงิน เนื่องจากมีลักษณะใกล้เคียงกับการค้ำประกันเงินมัด
 และเนื่องจากกฎหมายที่ควบคุมอัตราคอด เบี้ย เช่นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 มาตรา ๒๔๔ และพระราชบัญญัติห้ามเรียกคอด เบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๔ ใช้บังคับ
 เฉพาะการค้ำประกันเท่านั้น จึงอาจทำให้มีการหลัด เลี่ยงโดยทำเป็นสัญญาฝากเงิน
 เพื่อที่จะเรียกคอด เบี้ยได้โดยไม่จำกัด จึงควรจะหาข้อสรุปให้แน่ชัด เพื่อที่จะมีองค์กันการหลัด
 เลี่ยงกฎหมายดังกล่าว

ในเรื่องฝากเงินนั้น ถ้าผู้รับฝากคือธนาคารพาณิชย์ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีบทบัญญัติรับรองไว้ว่า การรับฝากเงินเป็นกิจการหรือ เป็นธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ถ้าผู้รับฝากเงินคือธนาคารพาณิชย์แล้ว การที่ประชาชนนำเงินมาฝากธนาคารจึงไม่ใช่ เป็นเรื่องพิรุธการกู้เงินจากประชาชน แต่เป็นเรื่องที่ธนาคารรับฝากเงิน ซึ่งการฝากเงินกับธนาคารนี้ ต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษ เช่นในเรื่องคอดเบียดที่ธนาคารพาณิชย์จะจ่ายให้แก่ผู้ฝากเงินนั้นผูกพันความคุ้มครองโดยธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้ออกประกาศกำหนดอัตราคอดเบียดที่ธนาคารพาณิชย์จะจ่ายให้แก่ผู้มาฝากเงิน และถ้าธนาคารพาณิชย์ใดจ่ายคอดเบียดเงินฝากสูงกว่าที่กำหนดไว้ก็จะต้องได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์

กรณีผู้รับฝากเงินคือบริษัทเงินทุน และบริษัท เกรดิกฟองซิเอร์ ดี เช่นเคียวตัน มีปัญหาว่า การที่ประชาชนนำเงินมาฝากหรือมาไว้ เป็นทุนหมุนเวียนแก่บริษัทเหล่านี้ เช่นประชาชนเอาเงินมาไว้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท บริษัทเงินทุนออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ โดยระบุว่าให้คอดเบียดร้อยละ ๒๐ ต่อปี สัญญาเช่นนี้เป็นสัญญากู้ยืมเงินจากประชาชนหรือ เป็นการรับเงินจากประชาชน แล้วออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ โดยสัญญาว่า เมื่อตั๋วเงินถึงกำหนดจะจ่ายเงินตามตั๋วให้กับประชาชน ซึ่ง เป็นผู้ทรงตั๋วเงินฉบับนั้น

กรณีเช่นนี้ต้องดูเจตนาารมณ์ของคู่กรณี เจตนาารมณ์ของบริษัทเงินทุนคือ รับเงินจากประชาชนและเพื่อ เป็นหลักฐาน จึงออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ไว้ โดยไม่มีเจตนากู้ยืมเงินจากประชาชน เมื่อตั๋วสัญญาใช้เงินถึงกำหนด ผู้ทรงตั๋วสามารถนำมารับเงินได้พร้อมทั้งคอดเบียด

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ ว่า "การธนาคารพาณิชย์" หมายความว่า การประคองธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่คงจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือ เมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ ฯลฯ

ด้วยตามที่ตกลงกัน กรณีเช่นนี้ไปเข้าตามลักษณะที่ว่ามีการรับเงินจากประชาชน เข้าตามพระราชบัญญัติการระดมธุรกิจ เงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจ เครดิทฟองซิ เออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ให้ความหมายของคำว่า "ธุรกิจ เงินทุน" ไว้ว่า หมายถึงธุรกิจจัดหาเงินลงทุนและใช้เงินนั้น ในการระดมกิจการ อย่างใดอย่างหนึ่ง กิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์ คือกิจการจัดหาเงินทุนจากประชาชนและ ให้นำเงินระยะสั้น กิจการเงินทุนเพื่อการพัฒนา คือกิจการจัดหาเงินจากประชาชนและ ให้นำเงินระยะปานกลาง หรือระยะยาวแก่กิจการอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ถ้าดูความใน มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งมีบัญญัติว่า "ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี มีอำนาจกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) คอดเบี่ย หรือส่วนลดที่บริษัท เงินทุนอาจจ่ายได้ในกรณีเงินหรือรับเงินจากประชาชน ฯลฯ" ถึงแม้ว่ากฎหมายจะใช้คำว่ากู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชนก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วมีความหมายเหมือนกัน กล่าวคือ บริษัทจะออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ และอัตราคอดเบี่ยในกรณีเช่นนี้คิด คอดอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และถึงแม้ว่า เจตนาที่ประชาชน นำเงินมาให้แก่บริษัทเงินทุน ก็เพื่อนำมาฝากและ เพื่อได้คอด เบี่ยก็ตาม ก็จะต้องเป็นการฝาก เงินมิได้ เพราะบริษัท เงินทุนและบริษัท เครดิทฟองซิ เออร์ไม่มีหน้าที่รับฝากเงินเหมือนอย่าง ธนาคารพาณิชย์ ดังจะสังเกตได้จากความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการระดมธุรกิจ เงินทุน ธุรกิจ หลักทรัพย์และธุรกิจ เครดิทฟองซิ เออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังที่ไต่ถามมาแล้วข้างต้น

แต่ถ้าผู้รับฝากเงินคือบุคคลธรรมดาที่มีธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุน มีปัญหาว่า การที่ ก. นำเงินไปฝาก ข. ๑๐,๐๐๐ บาท โดย ข. มีสิทธินำเงินไปใช้ได้ และเมื่อครบกำหนด ข. ต้องคืนเงิน ๑๐,๐๐๐ บาทให้ ก. พร้อมด้วยคอดเบี่ยอีกร้อยละ ๒๐ ต่อปี ให้แก่ ก. เช่นนี้จะถือว่า ก. ฝากเงิน ข. หรือ ข. กู้เงิน ก. ในเรื่องนี้ไม่มีกฎหมายพิเศษรับรองไว้ เหมือนอย่างกรณีธนาคารและบริษัท เงินทุน จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ซึ่งในหมวด ๒ ว่าด้วยวิธี เฉพาะการฝากเงิน มีบัญญัติไว้เพียงสองมาตรา มาตรา ๒๓๒ กล่าวถึงสิทธิที่ผู้รับฝากสามารถ เอาเงินออกใช้ได้ และมาตรา ๒๓๓ กล่าวถึง การ เรียก เงินคืนว่าถ้าผู้ฝากคงคืนเงินแก่เพียง เท่าจำนวนที่ฝาก ผู้ฝากจะเรียกถอนเงินคืน ก่อนถึง เวลาที่ไต่ตกลงกันไว้ไม่ได้ และฝ่ายผู้รับฝากก็จะส่งคืนเงินก่อนถึง เวลานั้นไม่ได้ เช่นกัน

ถ้าดูจากความเป็นมามาตรา ๒๓๓ ที่ว่า "เมื่อใดผู้รับฝากจำต้องคืนเงินแก่เพียงเท่าจำนวนที่ฝาก" แสดงว่าในการฝากเงินนั้น ผู้รับฝากอาจคืนเงินมากกว่าจำนวนที่ฝากก็ได้ ซึ่งจำนวนเงินที่คงคืนมาส่วนเกินจะถือว่าเป็นกำไรเพียงความมาตรา ๒๔๔ ก็ได้ เพราะกำไรที่เกินนั้นผู้ฝากคงเป็นผู้จ่ายให้แก่ผู้รับฝาก ในเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่าเงินที่คงคืนมาส่วนเกินน่าจะเทียบได้กับดอกเบี้ย กล่าวคือ เป็นผลประโยชน์ที่มอบแทนจาดการใช้เงิน กรณีดังกล่าวข้างต้น จึงน่าจะเป็นการกู้ยืมเงิน ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะมีการแก้บทบัญญัติในเรื่องฝากเงินเสียใหม่ โดยให้บังคับตามลักษณะอื่น ดังเช่นในมาตรา ๓๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน ซึ่งจะมีผลทำให้การเรียกดอกเบี้ยจากผู้ฝากตามความมาตรา ๒๔๔ ง่ายขึ้น

๔. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียกดอกเบี้ยเงินฝากตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเงินฝาก พ.ศ. ๒๔๗๕

๓. การตีความว่าสัญญากู้ยืมเงินที่เรียกดอกเบี้ยเงินฝากตามกฎหมายกำหนดไว้ กอปรกับเป็นโมฆะทั้งหมด ทั้งนี้ เพราะชั้กข้อพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงตกเป็นโมฆะตามความมาตรา ๑๑๓ การตีความเช่นนี้ขัดกับความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๔๔ ที่ให้ดอกเบี้ยลงมาเหลือร้อยละ ๑๕ ต่อปี ทำให้ความในมาตรา ๒๔๔ ไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไป ซึ่งเป็นที่น่าคิดว่า การตีความเช่นนี้ถูกต้องหรือไม่ หรือไม่ตีความว่าเฉพาะดอกเบี้ยที่เงินฝากเท่านั้นที่เป็นโมฆะ ทั้งนี้ เพราะดอกเบี้ยส่วนที่ไม่เงินฝาก เช่นร้อยละ ๑๕ ต่อปี นั้น กฎหมายยอมให้เรียกได้ และในเมื่อสามารถแยกข้อตกลงในส่วนต้นเงินออกจากข้อตกลงในเรื่องดอกเบี้ยได้แล้ว ทำให้ข้อตกลงในส่วนต้นเงินสมบูรณ์ หรือไม่แยกดอกเบี้ยส่วนที่เงินฝากออกจากส่วนที่ไม่เงินฝากให้เป็นโมฆะเฉพาะส่วนที่เงินฝาก กรณีเรียกดอกเบี้ยเงินฝากแตกต่างจากกรณีที่ว่าสัญญาว่าจ้างจำคน การว่าจ้างจำคนนั้น เป็นการดำเนินกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชนโดยชัดแจ้ง แต่

การ เวียดคอด เบี้ย เงินอัตรานั้น เฉพาะคอด เบี้ยที่เงินอัตรากองกลางที่ฝ่าฝืนกฎหมาย คอด เบี้ย
ในส่วนร้อยละ ๑๕ ตอนนั้น ไซ้ก็ดูคองความกฎหมาย มีกฎหมายรับรองให้ เวียดจากกันได้
ซึ่งถ้าตีความ เข่นนี้แล้วจะไปสอดคล้องกับ ความในมาตรา ๒๕๔ ท้าให้มาตรา ๒๕๔ ไม่ไว้ผล
บังคับคง เข่นที่ เป็นอยู่ เนี้จจุบัน

มีฎหมายท้อไปว่า ถ้าตีความ เข่นนี้แล้ว จะทำให้พระราชบัญญัติห้าม เวียดคอด เบี้ย
เงินอัตร่า ประกาศผลบังคับหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่า ไม่น่าจะประกาศผลบังคับ ทั้งนี้เพราะ
รวมถึงแม้ว่าคอด เบี้ยส่วนที่ไม่เงินอัตร่ายังไซ้ได้ เจ้าหนี้หรือผู้ให้กู้ยังสามารถ เวียดคอด เบี้ย
ในส่วนนี้ได้ก็ตาม แต่ผลของพระราชบัญญัติห้าม เวียดคอด เบี้ยเงินอัตร่าคือ เจ้าหนี้ยอมได้
รับโทษทางอาญา กล่าวคือ เจ้าหนี้อาจถูกลงโทษจำคุกหรือถูกปรับก็ได้ ซึ่งเจ้าหนี้อาจ
ถูกปรับมากกว่าคอด เบี้ยส่วนที่ไม่เงินอัตร่าได้ เขาสามารถ เวียดจากกันได้ และคอด เบี้ยส่วน
ที่ไม่เงินอัตร่าที่ผู้ให้หรือผู้คองชำระไซ้และผู้ให้กู้รับได้ไม่ได้อีกเป็นลารพารวมแก่ผู้ให้ เพราะ
เป็นอัตร่าที่รอมควยกฎหมายอยู่แล้ว พระราชบัญญัติห้าม เวียดคอด เบี้ยเงินอัตร่าคองการ
คุ้มครองผู้ให้มีโทษ เสียคอด เบี้ยในอัตร่าที่สูงเกินไปเท่านั้น ในเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่าควร
แก้ไขปรับของพระราชบัญญัติห้าม เวียดคอด เบี้ยเงินอัตร่าจาดของ เดิมที่ปรับไม่เงิน
ห้าพันบาท เป็นปรับไม่เงินหนึ่งแสนบาท เพื่อจะได้เป็นที่ เตรงดัวแก่เจ้าหนี้ และเพื่อ
ศาลจะคองโทษปรับผู้ให้มากกว่าคอด เบี้ยส่วนที่ไม่เงินอัตร่าที่ผู้ให้ เวียดจากกันได้

ถ้า เป็นกรณีของสถาบันการเงิน ซึ่งอัตร่าคอด เบี้ยถูกจำกัดโดยพระราชบัญญัติ
คอด เบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๓๓ กฎหมายดังกล่าวเพียงแต่กำหนด
อัตร่าคอด เบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินจะ เวียดจากกันได้เท่านั้น แต่ไม่มีบทบัญญัติที่
ลคคอด เบี้ยส่วนที่เกินลง เหลือ เพียงอัตร่าที่กำหนดไว้ ดัง เข่น ความในมาตรา ๒๕๔
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนก็ เห็นว่ามีข้ออย่าง เดียวกัน
กล่าวคือ คอด เบี้ยยอมทดเป็นอิสระ เฉพาะส่วนที่เกินเท่านั้น เพราะส่วนที่ไม่เกินถือว่า
รอมควยกฎหมาย จึงยอม เวียดจากกันได้

ข. พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๔ ไซ้บังคับเฉพาะสัญญากู้ยืมเงินเท่านั้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าไม่ใช่ของโทของกฎหมาย แต่เป็นนโยบายอย่างหนึ่งของผู้ออกกฎหมายหรือผู้บริหารประเทศในขณะนั้น อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนก็ยังเห็นว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวจะควบคุมถึงการเรียกดอกเบี้ยในสัญญาชนิดอื่นที่มีไซ้กู้ยืมเงินด้วย เพื่อมิให้มีการหลีกเลี่ยงกฎหมาย โดยทำเป็นสัญญาชนิดอื่น และเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นฝ่ายเสียดอกเบี้ยมิให้ต้องเดือดร้อนมากเกินไป ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๔ ให้ไซ้บังคับแก่สัญญาทุกประเภทที่มีการเรียกดอกเบี้ยกันด้วย

ส่วนผลประโยชน์อย่างอื่นที่มีไซ้ดอกเบี้ย เช่นค่าเช่าซื้อสินค้า ซึ่งโดยปกติผู้ให้เช่าซื้อจะคิดราคาค่าเช่าซื้อโดยนำจำนวนเงินที่บวกกับจำนวนดอกเบี้ยที่คำนวณจากอัตราดอกเบี้ยระยะเวลา ซึ่งอัตราดอกเบี้ยที่นำมาคำนวณในตอนแรกจะไม่เกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด กรณีเช่นนี้ผู้เขียนเห็นว่าผู้ให้เช่าซื้อไม่มีความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ถึงแม้ว่าจะมีการแก้พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราให้ไซ้ได้กับสัญญาทุกประเภทก็ตาม เพราะดอกเบี้ยที่บวกเข้ากับราคาสินค้านั้นไม่ใช่ดอกเบี้ย (ถึงแม้จะเรียกว่าดอกเบี้ย) แต่เป็นเงินค่าเช่าซื้อตามมาตรา ๔๗๒ ซึ่งจะตกลงกันเป็นจำนวนมากน้อยเท่าไรก็ได้ ผู้เขียนเห็นว่าในเรื่องนี้ควรแก้กฎหมายเรื่องเช่าซื้อในมาตรา ๔๗๒ โดยการกำหนดจำนวนเงินค่าเช่าซื้อว่าจะต้องไม่เกินร้อยละสิบห้าของราคาสินค้าในกรณีที่มีการซื้อเงินสด

ค. การที่ผู้กู้ทำสัญญาและชำระดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ ให้เจ้าหน้าที่โดยความสมัครใจหรือยินยอมนั้น ผู้กู้ไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะฟ้องลงโทษผู้ให้กู้ได้ ทั้งนี้คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๔๑/๒๕๐๓ ทั้งนี้เพราะผู้กู้มีส่วนร่วมในการลดราคาความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้เองในเรื่องนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ถึงแม้ว่ากรณีที่ผู้กู้ยอมเสียดอกเบี้ยเกินอัตรานั้น เท่ากับว่าผู้กู้เป็นผู้สนับสนุนหรือช่วยเหลือให้เจ้าหน้าที่กระทำความผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่จริง แต่ขออย่าลืมว่า การที่ผู้กู้ยอมเสียดอกเบี้ยเกินอัตรานั้น ก็เพราะเขามีความเดือดร้อนที่จำเป็นต้องไซ้เงินเป็นอย่างมาก ฉะนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่เรียกดอกเบี้ยเท่าไร เขาก็จำเป็นต้องยอมผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการแก้กฎหมายให้ผู้กู้เป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีได้ เช่นนี้เชื่อว่าเจ้าหน้าที่คงไม่กล้าเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นแน่.